

ATV møde

Enkeltindvindere, lovgivning
og vejledninger

Helga Ejskjær, Naturstyrelsen

ATV Jord og Grundvand, 10. september 2015, Aarhus

1. Lovhjemmel & vejledning
2. Definition af enkeltindvinder
3. Tilladelse til indvinding
4. Kontrol med drikkevandskvalitet
5. Afgørelser fra Natur og Miljøklagenævnet

Lovgivning og vejledninger:

- Vandforsyningsloven (VFL) LBK nr. 1199 af 30/09/2013
- Bekendtgørelse om vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg (BEK nr. 292 af 26/03/2014) – drikkevandsbekendtgørelsen
- Bekendtgørelse om vandindvinding og vandforsyning (BEK nr. 1451 af 11/12/2007)
- Bekendtgørelse om udførelse og sløjfning af boringer og brønde på land (boringsbekendtgørelsen) BEK nr 1260 af 28/10/2013
- Naturstyrelsens ”Vejledning om boringer på land”, 2013
- Naturstyrelsens vejledning om ”Vandkvalitet og tilsyn med Vandforsyningsanlæg”, 2014
- Naturstyrelsens vejledning om ”Håndtering af overskridelser af de mikrobiologiske drikkevandsparametre”, marts 2013 (se afsnit om enkeltindvindere)
- *Søg generelt altid på www.retsinformation.dk for seneste evt. lovrevision*

Lovhjemmel og vejledninger fortsat

- Naturstyrelsens hjemmeside om enkeltindvindere:
<http://naturstyrelsen.dk/vandmiljoe/vand-i-hverdagen/drikkevand/kontrol-af-drikkevand/ikke-almene-vandforsyninger/>
- På hjemmesiden oven over findes dette notat: ”*Kontrol af kvaliteten af drikkevand til enkeltindvindere*” af 21.9.2012, udarbejdet af Naturstyrelsen.

Definition på en enkeltindvinder:

Vandforsyningslovens § 3 stk. 3:

”Ved almene vandforsyningsanlæg forstås anlæg, som forsyner eller har til formål at forsyne mindst ti ejendomme”.

Naturstyrelsens vejledning ”Vandkvalitet og tilsyn med Vandforsyningsanlæg”, 2014 på side 9:

”Enkeltindvinding: En brønd eller boring som kun har til formål at forsyne en enkelt ejendom med 1-2 husstande (undergruppe af ikke-almene vandforsyningsanlæg)”.

”Ikke-almene vandforsyningsanlæg: Anlæg, der forsyner fra 1- til 9 ejendomme”.

Ejendomme, som modtager vand til husholdningsforbrug fra egen brønd eller boring, er omfattet af reglerne for ikke-almene vandforsyninger.

Antal enkeltindvindere i Danmark (2011-2013)

Fra Naturstyrelsens opgørelse: *”Kvaliteten af det danske drikkevand, for perioden 2011-2013”* fra 2014 fremgår det på side 13:

”Vandforsyningen i Danmark er decentral. Den består af ca. 2.600 almene vandforsyningsanlæg. Det skønnes, at de almene vandforsyninger forsyner ca. 98 % af befolkning, som er på ca. 5,6 mio.”

”Den resterende del af befolkningen forsynes af ikke-almene vandforsyningsanlæg, som der skønnes at være ca. 50.000 af. Ikke-almene vandforsyningsanlæg er anlæg, der forsyner mindre end 10 ejendomme”.

Tilladelse til indvinding *uden for* et naturligt forsyningsområde

I henhold til vandforsyningslovens § 18, stk. 2 er enhver grundejer, hvis ejendom er beliggende uden for et alment vandforsyningsanlægs naturlige forsyningsområde, berettiget til at indvinde grundvand på egen grund til brug i husholdningen.

Dette retskrav begrænses dog, hvis der må antages at være nærliggende fare for, at vandet ikke vil opfylde de fastsatte krav til kvaliteten af drikkevandet eller i øvrigt vil blive sundhedsfarligt.

Da retten til indvinding ikke kræver tilladelse fra kommunen, antages det, at retten ikke er omfattet af tidsbegrænsningen i vandforsyningslovens § 86, sk. 4, 1. pkt. Der er således tale om en tidsubegrænset rettighed, som ikke skal fornyes.

Indvinding *uden for* det naturlige forsyningsområde - fortsat

Det forhold at en grundejer, som tidligere har kunne indvinde grundvand i henhold til vandforsyningslovens § 18, stk. 2, ikke længere befinder sig uden for et alment vandforsyningsanlægs naturlige forsyningsområde, medfører ikke ændringer i retstilstanden.

Det vil sige, at hvis anlæggelsen af et nyt vandforsyningsanlæg medfører, at grundejeren nu befinder sig *inden for* et alment vandforsyningsanlægs naturlige forsyningsområde, vil grundejeren som udgangspunkt ikke skulle anmode om en indvindingstilladelse til boringen. Grundejeren har ikke selv haft indflydelse på ændringen, og vil derfor bevare sin indvindingsret.

Grundejeren kan derfor fortsætte med at indvinde vand uden indvindingstilladelse som hidtil.

Dette retskrav begrænses dog, hvis der må antages at være nærliggende fare for, at vandet ikke vil opfylde de fastsatte krav til kvaliteten af drikkevandet eller i øvrigt vil blive sundhedsfarligt.

Tilladelse til indvinding *inden for* det naturlige forsyningsområde

Hvis ejendommen, der indvinder grundvand på egen grund til brug for husholdningen ligger inden for et alment vandforsyningsanlægs naturlige indvindingsområde skal ejendommen søge om fornyet tilladelse efter VFL § 86, stk. 4.

Tilladelsen gives i maksimalt 30 år, jf. VFL § 22, stk. 1. Kommunen kan meddele tilladelse i en kortere periode, hvis der er argumenter herfor. Problemer med vandkvaliteten løses ikke gennem tilladelsessystemet.

Ringe vandkvalitet håndteres og løses derimod efter reglerne om vandkvalitetskrav til drikkevand for enkeltindvindere. Ved overskridelse af fastsatte kvalitetskrav meddeles påbud om udbedring i medfør af vandforsyningslovens § 62. Hvis der er ønske om, at ejendomme tilsluttes et bestående alment vandforsyningsanlæg meddeles afgørelse herom efter VFL § 29, stk. 3

Kontrol med drikkevandskvaliteten

Ifølge § 3 i drikkevandsbekendtgørelsen (BEK nr. 292 af 26/03/2014), skal vand fra vandforsyningssystemer, der forsyner mennesker med vand til husholdningsbrug, overholde de kvalitetskrav, som er angivet i drikkevandsbekendtgørelsens bilag 1 a-d.

I den regelmæssige kontrol af drikkevand fra et ikke-almen vandforsyningsanlæg, som producerer mindre end 3.000 m³ vand årligt, skal indgå en ”*forenklet kontrol*” i overensstemmelse med drikkevandsbekendtgørelsen, jf. § 7, stk. 1. (bilag 2).

Hvis der er aktiviteter, der forsyner fødevarevirksomheder eller kommercielle formål, offentlige institutioner, er der i drikkevandsbekendtgørelsens § 8 stk. 1 angivet kontrolhyppighed.

Kommunalbestyrelsen kan derudover beslutte, at den regelmæssige kontrol skal suppleres med yderligere undersøgelser.

Tilsyn og kommunens evt. foranstaltninger

Vandforsyningslovens § 62 stk. 3 beskriver pligten for almene vandforsyninger (samt ikke-almene vandforsyninger, der leverer mere end 3000 m³, samt vandforsyningssystemer, hvor vandet leveres som led i en offentlig eller kommerciel aktivitet).

Stk. 3. ”Bedømmes vandet i et vandforsyningsanlæg eller vandforsyningssystem, som er omfattet af stk. 2, at være sundhedsfarligt, eller er der efter kommunalbestyrelsens skøn nærliggende fare for, at vandet kan blive sundhedsfarligt, skal kommunalbestyrelsen uden unødigt ophold give påbud om, hvilke foranstaltninger efter stk. 1 der skal træffes til imødegåelse heraf”.

Vandforsyningslovens § 62 stk. 4 beskriver pligten for ikke-almene vandforsyninger og enkeltindvindere:

Stk. 4. ”Bedømmes vandet i et vandforsyningsanlæg eller vandforsyningssystem, som ikke er omfattet af stk. 2, at være sundhedsfarligt, skal kommunalbestyrelsen beslutte, om der bør træffes foranstaltninger efter stk. 1”.

Tilkobling til alment vandforsyningsanlæg

Hvis kommunalbestyrelsen ønsker, at grundejerens ejendom skal tilkobles et alment vandforsyningsanlæg, kan det kun lade sig gøre, hvis der må antages at være nærliggende fare for, at vandet ikke vil opfylde de fastsatte krav til kvaliteten af drikkevand eller i øvrigt vil blive sundhedsfarligt, jf. vandforsyningslovens § 18, stk. 2.

Kommunen foretager som altid en konkret vurdering og træffer en afgørelse med lovhjemmel og klagevejledning.

I kommunens vurdering indgår proportionalitetsprincippet i vurderingen af indsats i forhold til formål.

Nogle relevante afgørelser fra Natur og Miljøankenævnet er at finde her:

<http://www.nmknafgoerelser.dk/SearchResult.aspx?q=nitrat+-+enkeltindvindere>

Naturstyrelsens faglige nyhedsbreve

Naturstyrelsen opfordrer til at tilmelde sig nyhedsbreve fra ”Rejsehold om Vandforsyning”, der omfatter aktuelle faglige temaer (fx nye vejledninger, høringer) inden for bl.a. grundvand, drikkevand og vandforsyning.

- Naturstyrelsen har på samme side udarbejdet en FAQ.
- Tilmelding af nyhedsbreve m.m. foregår via dette link:

<http://naturstyrelsen.dk/vandmiljoe/vand-i-hverdagen/drikkevand/rejsehold-om-vandforsyning/>

Miljø- og Fødevarerministeriet
Naturstyrelsen

Haraldsgade 53
2100 København Ø
Tlf: 72 54 30 00
E-mail: nst@nst.dk
www.nst.dk

